

Övergången från hög till låg inflation: En jämförelse mellan Nya Zeeland och Sverige*

Nya Zeeland och Sverige är två länder som relativt nyligen inriktade sin ekonomiska politik på att uppnå låg och stabil inflation. För att uppnå detta mål måste, enligt den ekonomiska teorin, inriktningen uppfattas som trovärdig av allmänheten. Vidare finns det en risk att övergången från hög till låg inflation leder till en persistent eller bestående hög arbetslöshet. Sven-Olov Daunfeldt jämför i denna studie effekterna i Nya Zeeland och Sverige av denna politiska inriktning. Resultaten tyder på att det nyzeeländska regimskiftet i inflationsnivå är att föredra framför det svenska p g a att övergången från hög till låg inflation både är snabbare och mindre kostsam i termer av arbetslöshet.

Nya Zeeland och Sverige är två länder som relativt nyligen inriktat sin ekonomiska politik på att uppnå en låg och stabil inflation. Det nyzeeländska regimskiftet har rönt en stor uppmärksamhet i Sverige och bl a debatterats flitigt i svenska medier. Åsikterna om resultatet av regimskiftet i Nya Zeeland är dock delade, vilket framförallt karakteriseras av att LO och SAF har skilda meningar i frågan. Denna meningsskiljaktighet återspeglas tydligt av att Jilmstad [1993] (tidigare presschef på SAF) skrev en bok med titeln "Nya Zeeland – från kris till systemskifte" och att tre fackföreningsjournalister (Axelsson, Sandell & von Scheele [1994]), i syfte att replikera detta inlägg, ett år senare skrev boken "Nya Zeeland – ett systemskifte i kris".

Pol mag SVEN-OLOV DAUNFELDT är doktorand i nationalekonomi vid Umeå universitet och forskar huvudsakligen inom arbetsmarknadsekonomi samt politisk ekonomi.

Det övergripande syftet med denna artikel är att jämföra Nya Zeelands och Sveriges övergång från hög till låg inflation. Syftet är, mer specifikt, att studera hur snabb denna övergång är när prisstabilitet deklarerats som det primära målet för den ekonomiska politiken. Eftersom denna övergång kan innebära en kostnad i form av kvardröjande eller bestående hög arbetslöshet, studeras också hur arbetslöshetstalen i de bägge länderna förändras under övergången från hög till låg inflation.

För att genomföra den jämförande studien delas förändringen i inflationen upp i tre olika beståndsdelar: en långsiktig trend, en cyklisk del samt en chockkomponent. Detta innebär att den långsiktiga

* Artikeln är i huvudsak en kortare och anpassad version av Daunfeldt & de Luna [1998]. Thomas Aronsson, Karl-Gustaf Löfgren och Magnus Wikström, alla Umeå universitet, tackas för värdefulla synpunkter på en tidigare version av artikeln. Ett stort tack också till Paul Dalziel vid Lincon University, Nya Zeeland, för tillhandahållandet av nyzeeländska arbetslöshetsdata.

inflationstrenden kan separeras från cykliska förändringar och kortsiktiga chocker. Genom att analysera den erhållna långsiktiga inflationstrenden finner vi att övergången från hög till låg inflation är två till tre gånger snabbare i Nya Zeeland än i Sverige. När övergångsperioden i inflationsnivå sedan jämförs med de bägge ländernas arbetslöshetsutveckling, visar resultaten att arbetslösheten ökar i de båda länderna vid tidpunkten för regimskiftet. En anpassning nedåt av arbetslösheten kan dock observeras i Nya Zeeland, men ej i Sverige. Slutsatsen är att det nyzeeländska regimskiftet, från ett effektivitetsperspektiv, är att föredra framför det svenska p g a att det kan beskrivas som både snabbare och mindre kostsamt i termer av arbetslöshet.

Artikeln är disponerad på följande sätt: I nästa avsnitt redogörs för den förändrade teoretiska synen på övergången från hög till låg inflation. Efter denna teorigenomgång följer en kortfattad redogörelse över de reformer som vidtagits i Nya Zeeland och Sverige i syfte att uppnå låg inflation. I det nästföljande avsnittet presenteras sedan de empiriska resultaten. Avslutningsvis diskuteras och summeras de viktigaste resultaten från undersökningen.

Övergången från hög till låg inflation

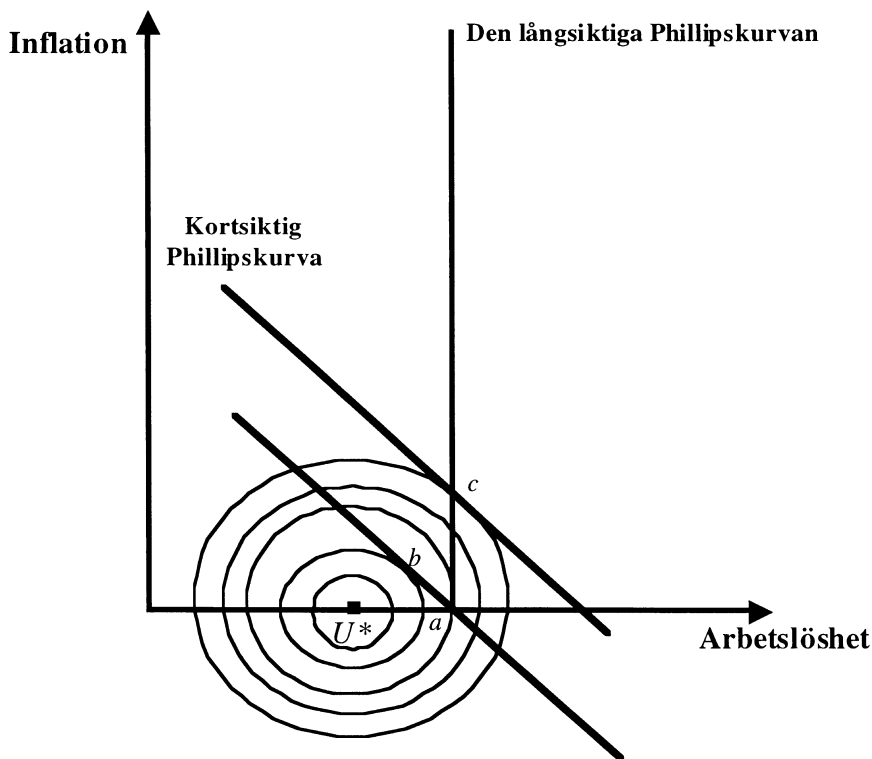
Den stora majoriteten av OECD-länderna har under den senaste tidsperioden inriktat sin ekonomiska politik på att uppnå en låg och stabil inflation. För att uppnå en låg inflation krävs det, enligt Friedman [1968] och Phelps [1968], att beslutsfattarna under en period accepterar en högre arbetslöshetsnivå än den naturliga för att nedbringa allmänhetens inflationsförväntningar. Synen på hur denna övergång fungerar, och vilka kostnader en sådan politik implicerar, har dock förändrats under de tre senaste decennierna.

Kydland & Prescott [1977] samt Barro & Gordon [1983] visade t ex att det inte

räcker med att fastställa ett prisstabilitetsmål, enligt dem måste det uppsatta målet också uppfattas som trovärdigt av allmänheten för att kunna förverkligas. Enligt denna teori blir de institutionella förhållandena mycket viktiga för prisstabilitetsmålets trovärdighet p g a att de kommer att påverka beslutsfattarnas incitament och därmed även den politik som bedrivs. Kärnpunkten i teorin är att beslutsfattarna har incitament att avvika från ett prisstabilitetsmål, trots att prisstabilitet fortfarande utgör ett optimalt mål. De ekonomiska aktörerna kommer dock att genomskåda detta och höja sina lönekrav, vilket innebär att den faktiska inflationen kommer att överstiga beslutsfattarnas prisstabilitetsmål. För att en ekonomisk politik inriktad på låg och stabil inflation ska lyckas är det därmed mycket viktigt att allmänheten uppfattar detta mål som trovärdigt. *Figur 1* utgör en grafisk beskrivning av detta problem.

Den långsiktiga Phillipskurvan i *Figur 1* visar de enda långsiktigt stabila inflations- och arbetslöshetsnivåerna. I dessa punkter är den faktiska arbetslösheten lika med den naturliga arbetslöshetsnivån och den faktiska inflationen lika med inflationsförväntningarna. De inritade kortsiktiga Phillipskurvorna ger beslutsfattarnas valmöjlighet mellan inflation och arbetslöshet på kort sikt. I *Figur 1* ingår också ett antal indifferenskurvor som visar preferenserna för beslutsfattarna och därmed utgör en grund för deras val av ekonomisk-politisk strategi. Beslutsfattarna uppfattar en lägre arbetslöshet som något bra, men en högre inflation som dåligt. Antag att beslutsfattarnas arbetslöshetsmål, U^* , understiger den naturliga arbetslöshetsnivån. Detta antagande grundar sig på att beslutsfattarna har starka preferenser för låg arbetslöshet. Denna politiska ambition beror på ideologiska motiv och/eller på att beslutsfattarna har incitament att expandera ekonomin i syfte att maximera antalet röster och därmed kunna stanna kvar vid makten.

Figur 1 Grafisk presentation av trovärdighetsproblemet.

Källa: Egen konstruktion utifrån Persson [1990].

Antag, för att illustrera trovärdighetsproblemet med ett låginflationsmål, att ekonomin initialt befinner sig i punkt *c*. I detta läge finns det inga incitament för beslutsfattarna att bedriva en expansiv politik p g a att det skulle innebära att ekonomin hamnade i en punkt där beslutsfattarna upplever en lägre nytta än i punkt *c*. Det finns däremot en långsiktig vinst av att bedriva en åtstramande politik som minskar allmänhetens inflationsförväntningar och leder till etablerandet av en låginflationsregel (punkt *a*). I denna punkt har dock beslutsfattarna incitament att producera överraskningsinflation p g a att de i punkt *b* upplever en högre nytta än i punkt *a*. Detta resultat innebär att låginflationsregeln är tidsinkonsistent. Allmänheten, som vi antar har rationella förväntningar, inser dock detta och justerar upp sina inflations-

förväntningar. Detta innebär att låginflationsregeln ej är trovärdig och att ekonomin kommer att återgå till en långsiktig jämviktsnivå, t ex punkt *c*.

Beslutsfattarnas vinst av överraskningsinflation beror på glappet mellan deras arbetslöshetsmål, U^* , och den naturliga arbetslösheten. Beslutsfattarna har därmed två möjligheter för att uppnå trovärdighet för låginflationsmålet:

(1). Genom institutionella förändringar sänka den naturliga arbetslöshetsnivån, d v s förskjuta den långsiktiga Phillipskurvan i *Figur 1* åt vänster. Detta kan åstadkommas genom att beslutsfattarna t ex minskar välfärdsförlusterna av skatter, minskar omsättningskostnader för företagen, minskar mobilitetskostnader för arbetstagarna, ökar konkurrensen på varumarknaden, decentraliserar löneförhand-

lingarna, sänker reservationslönen för de arbetsökande etc.¹

(2). Begränsa beslutsfattarnas kortsiktiga handlingsutrymme. Detta kan enligt Rogoff [1985] göras genom att de politiska beslutsfattarna delegerar penningpolitiken till en centralbankschef som fäster en hög relativ vikt vid inflationsbekämpning. Ett annat förslag, som framförts av Persson & Tabellini [1993] samt Walsh [1995], är att trovärdighetsproblemet kan elimineras genom etablerandet av ett kontrakt där centralbankschefen utsätts för sanktioner eller ges belöningar utifrån grad av måluppfyllelse. Dessa lösningar innebär dock endast att beslutsfattarnas penningpolitiska handlingsutrymme begränsas. Agell, Calmfors & Jonsson [1996] visar att om ingen restriktion läggs på finanspolitiken kan beslutsfattarna substituera en expansiv penningpolitik mot en expansiv finanspolitik. En sådan politik kommer att innebära ett ökat budgetunderskott och på lång sikt kan prisstabilitetsmålets trovärdighet därmed minska p g a att det blir alltmer attraktivt att finansiera budgetunderskottet med sedelpressarna.

Även om allmänheten tror på beslutsfattarnas avsikter kommer dock övergången från hög till låg inflation att innebära kostnader p g a ökad arbetslöshet. Hittills har vi antagit att det existerar en naturlig arbetslöshetsnivå som är oberoende av den faktiska inflationstakten. En övergång från hög till låg inflation kommer enligt denna teori endast att innebära kortsiktiga kostnader i form av ökad arbetslöshet. Detta teoretiska resultat har, framförallt p g a de kvardröjande höga arbetslöshetsnivåerna i Västeuropa, på senare år börjat att ifrågasättas. En hypotes, som framförts av bl a Blanchard & Summers [1986, 1988], är att den naturliga arbetslöshetsnivån följer den faktiska arbetslöshetens utveckling.² En annan teori som utvecklats av Phelps [1994] är att det finns multipla arbetslöshetsjämvikter mot vilka ekonomin rör sig p g a kraftiga efterfråge- eller utbudshocker. Dessa teorier implicerar att en

antiinflationpolitik kan leda till långsiktiga kostnader p g a persistenta eller t o m permanenta höga arbetslöshetstal.

Låginflationsreformer i Nya Zeeland och Sverige

Troligen har regimskiftet i Nya Zeeland fått en sån stor uppmärksamhet i Sverige p g a att länderna, före sina respektive regimskiften, har kännetecknats av liknande institutionella strukturer. Nya Zeeland och Sverige kan t ex karakteriseras som två av världens äldsta välfärdsstater. Vidare har fackföreningsrörelsen och det socialdemokratiska partiet fr o m trettioalets depression haft ett stort inflytande över den ekonomiska utvecklingen i de båda länderna. I ett internationellt perspektiv har t ex både Nya Zeeland och Sverige satsat stora resurser på att befolkningen skall uppnå en jämn levnadsstandard.

Jag definierar starten för regimskiftet i inflationsnivå som den tidpunkt då beslutsfattarna uttryckligen deklarerar att låg inflation är det primära målet för landets ekonomiska politik. Detta skedde 1984³ i Nya Zeeland och 1991⁴ i Sverige. I *Ta-*

¹För en översikt av vad som bestämmer den naturliga arbetslösheten, se Johnson & Layard [1986].

²För förklaringar till detta s k hysteresis-fenomen, se Daunfeldt [1997].

³För en mer detaljerad beskrivning av det nyzeländska systemskiftet, se Evans, Grimes, Wilkinson & Teece [1996], Dalziel & Lattimore [1996] samt Silverstone, Bollard & Lattimore [1996].

⁴Denna förändring av Sveriges ekonomiska politik tillkännages i 1991 års finansplan. Där deklareraras: "För att värna sysselsättning och välfärd måste den ekonomiska politiken de närmaste åren med all kraft inriktas på att varaktigt nedbringa inflationen. Denna uppgift måste överordnas andra ambitioner och krav", se Regeringens proposition [1990/91:39, s 3].

Tabell 1 Låginflationsreformer i Nya Zeeland och Sverige fr om 1984.

Reformer	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97
Finansmarknaden	N	S				S								
Varumarknaden	N										S			
Skatter			N					S						
Arbetsmarknaden	N							N						
Penningpolitiken					S		N	S						
Finanspolitiken											NS			

Anm: N= Nya Zeeland och S= Sverige.

bell 1 redovisas de reformer som antas ha stärkt trovärdigheten för låginflationspolitiken i de båda länderna. En uppdelning är gjord i Tabell 1 mellan de reformer som sänker den naturliga arbetslöshetsnivån (de fyra första) och de reformer som begränsar beslutsfattarnas kortsiktiga penning- och finanspolitiska handlingsutrymme.

Från Tabell 1 går det att utläsa att beslutsfattarna i både Nya Zeeland och Sverige, under 1980-talet och i början av 1990-talet, vidtog reformer som påverkar den naturliga arbetslöshetens nivå och därmed även prisstabilitetsmålets trovärdighet. Detta innebär att beslutsfattarna i Sverige genomförde reformer före det att prisstabilitet deklarerades som det huvudsakliga målet för den ekonomiska politiken, vilket illustrerar svårigheten av att definiera en startpunkt för regimskiftet i inflationsnivå.

De reformer som genomfördes under denna period syftade i huvudsak till att öka konkurrensen och effektiviteten på finansmarknaden, varumarknaden och arbetsmarknaden. Mer specifikt, avreglerades i Nya Zeeland t ex finansmarknaden 1984 och samma år öppnades varumarknaden för en ökad internationell och inhemsk konkurrens. I Sverige avreglerades kreditmarknaden 1985 och valutamarknadens avreglering slutfördes 1989. Den svenska varumarknaden har inte kännetecknats av

en lika hård reglering som den nyzeeländska⁵, men konkurrensen ökade något när EES-avtalet implementerades i slutet av 1994. Skattesystemet har vidare reformerats i båda länderna i och med att en omfattande skattereform genomfördes 1986 i Nya Zeeland och 1991 i Sverige.

En skillnad mellan Nya Zeeland och Sverige är att centralbanken i Nya Zeeland, under den senare delen av den studerade tidsperioden, har haft en högre grad av oberoende än den svenska Riksbanken. I Nya Zeeland genomfördes 1991 en ny centralbankslag som kraftigt begränsade de politiska beslutsfattarnas kortsiktiga stabiliseringspolitiska handlingsutrymme. Denna nya lagstiftning fastställde att den nyzeeländska centralbankens primära mål var att nå och att upprätthålla prisstabilitet. Detta mål preciseras i ett s k "Policy Target Agreement", vilket kan karakteriseras som ett avtal mellan centralbankschefen och finansministern. Detta avtal innebär bl a att möjligheten att avsätta centralbankschefen är kopplad till dennes grad av måluppfyllelse. I jämförelse med Nya Zeeland har den svenska Riksbanken t ex saknat ett lagstiftat prisstabilitetsmål. En

⁵För en diskussion om detta, se Backetman, Bergström, Frycklund, Jakobsson, Littorin, Prins & Herin (red) [1995].

statlig offentlig utredning [SOU 1993:20] kritiserade också tidigare genomförda reformer av Riksbanken p g a att de ansågs som otillräckliga. 1997 beslutade dock den svenska regeringen att de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa Riksbankens oberoende skulle genomföras i januari 1999 [se Ds 1997:50]. När det gäller det kortsiktiga finanspolitiska handlingsutrymmet, minskade detta i både Nya Zeeland och Sverige 1994 när de politiska beslutsfattarna i de bägge länderna reformerade den statliga budgetprocessen.

Den största skillnaden mellan Sverige och Nya Zeeland är dock att inga omfattande arbetsmarknadsreformer har genomförts i Sverige. Detta har skett i Nya Zeeland, men inte direkt vid regimskiftets början. Förutom upphävandet av ett löne- och prisstopp 1984 skedde nämligen inte några genomgripande förändringar på den nyzeeländska arbetsmarknaden förrän 1991, då den s k "Employment Contract Act" implementerades. Denna reform innebär bl a att det obligatoriska kravet på medlemskap i en fackförening avskaffades och att de centraliserade löneförhandlingarna ersattes av lokala decentraliserade löneförhandlingar.

Effekterna av regimskiftet i Nya Zeeland och Sverige

För att studera inflationsutvecklingen i Nya Zeeland och Sverige används OECDs kvartalsdata för konsumentprisindex. Inflationen studeras från 1975 och framåt p g a av att intresset ligger i regimskiftet från hög inflation, karakteriserande perioden efter den första oljeprischocken 1974, till den låga inflation vi idag kan observera i Nya Zeeland och Sverige.

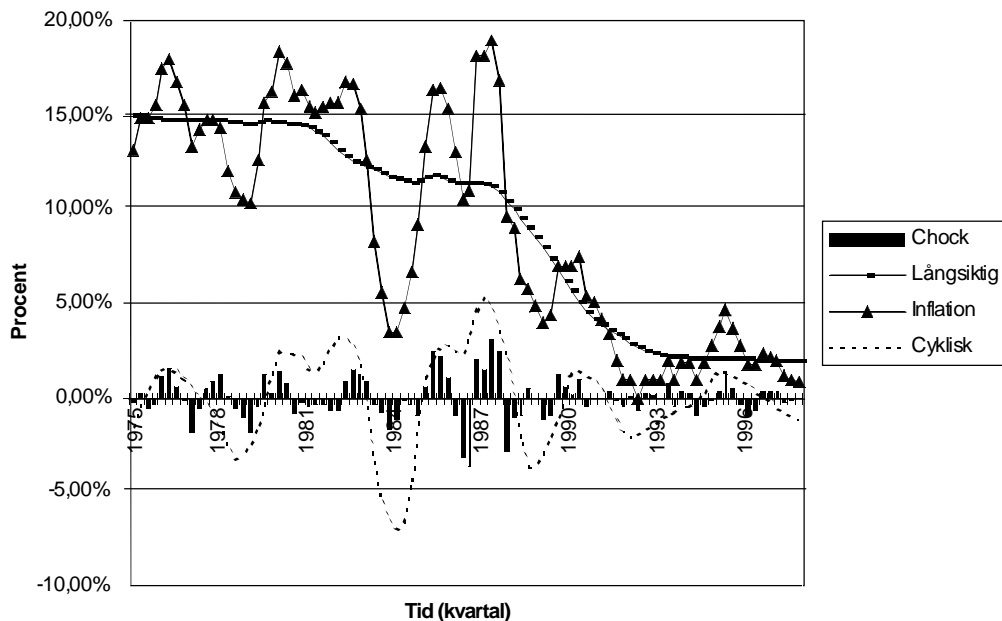
Den faktiska inflationen delas vid varje tidpunkt in i tre olika beståndsdelar: en långsiktig trend, en cyklisk del samt en kortsiktig chockkomponent.⁶ I den långsiktiga trendkomponenten kan vi utläsa när övergången från hög till låg inflation startar och hur lång tid denna process tar.

Den cykliska delen kommer att fånga upp medellånga trender, t ex konjunkturcykler. Den kortsiktiga komponenten kommer slutligen att fånga upp kortsiktiga förändringar av inflationsnivån, t ex chocker. Den faktiska inflationsutvecklingen och dess tre olika komponenter är grafiskt illustrerade för Nya Zeeland i *Figur 2* och för Sverige i *Figur 3*. I figureerna presenteras den faktiska inflationsutvecklingen, den långsiktiga trendkomponenten, den cykliska komponenten och avslutningsvis den erhållna kortsiktiga chockkomponenten.

Genom att i *Figur 2* studera den långsiktiga trendkomponenten kan vi för Nya Zeeland utläsa två inflationsjämvikter. Den ena ligger på cirka 15 procent och den andra stabiliserar sig runt två procent. Övergången från hög till låg inflation i Nya Zeeland sker åren 1987–1990/91 och är därmed fyra till fem år lång. Under denna period sjunker inflationen med mellan 11 och 13 procentenheter. Det sker även en anpassning nedåt av inflationen tidigare, men denna nedgång beror troligen på det löne- och prisstopp som genomfördes åren 1982–1984. Vi observerar också att denna inkomstpolic till större del fångas upp av vår cykliska komponent. Detta innebär att regimskiftet i inflationsnivå startar tre år efter det att prisstabilitet deklarerats som det huvudsakliga målet för den ekonomiska politiken. Troligen beror denna fördröjning på att löne- och prisstoppet upphävdes samma år som denna deklaration gjordes. Intressant att notera är att övergången från hög till låg inflation redan har inträffat när centralbanken ges ett ökat oberoende. Detta innebär att denna reform inte har påverkat Nya Zeelands övergång från

⁶ Denna metod bygger på Cleveland, Devlin & Grosse [1988] och Cleveland, Cleveland, McRae & Tevpenning [1990]. Metoden finns utförligt beskriven i Daunfeldt & de Luna [1998].

Figur 2 Den faktiska inflationen och dess trendkomponenter i Nya Zeeland 1975–1997.

hög till låg inflation. Det är däremot möjligt att reformen har stabiliserat inflationen i Nya Zeeland på en låg nivå.

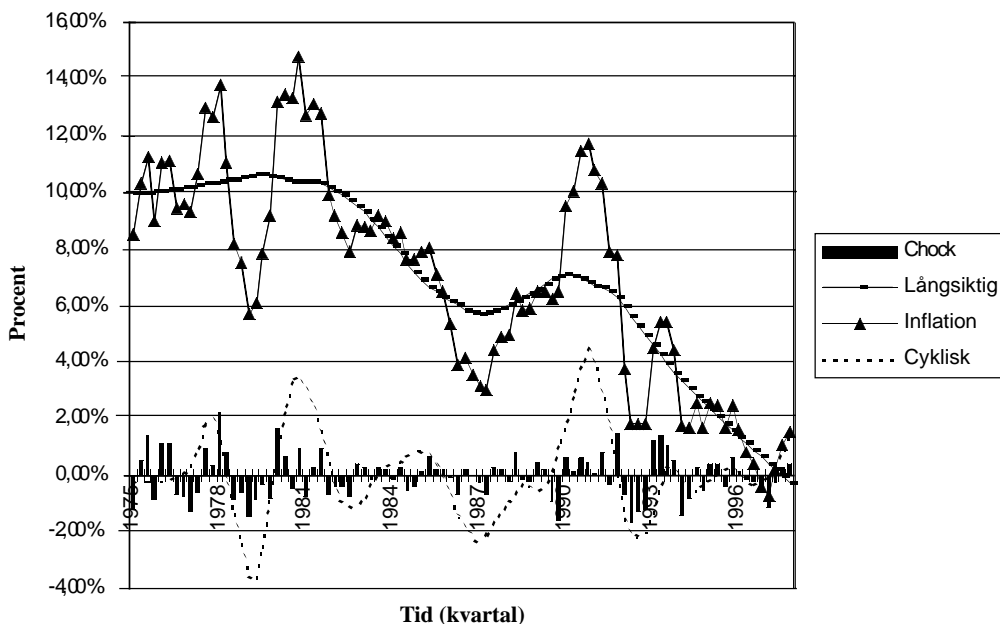
När det gäller Sverige finner vi också två olika inflationsjämvikter, en 1975–1982 på cirka 10 procent och en 1985–1990 med ett medelvärde på 7 procent. Detta innebär att två övergångsperioder för inflationen, en åren 1983–84 på tre procent och en övergång som startar 1991, kan observeras. Det är intressant att notera att den andra övergångsperioden startar direkt när beslutsfattarna i Sverige deklarerar att prisstabilitet är det primära målet för landets ekonomiska politik. Detta tyder på att allmänheten direkt uppfattar denna utfästelse som trovärdig. Denna snabba trovärdighet för låginflationspolitiken influeras troligen av att den djupaste recessionen sedan trettiotalskrisen drabbar Sverige vid denna tidpunkt. Vi kan från vår dekomponering av inflationen däremot inte finna något tecken på att inflationen stabiliserat sig på en låg ni-

vå i Sverige. Detta resultat beror dock troligen på avsaknaden av data i ena tidsriktningen.

Vid en jämförelse av snabbheten i övergången från hög till låg inflation finner vi att inflationen i Nya Zeeland sjunker med 11–13 procent under fyra–fem år, medan den i Sverige (andra gången) sjunker med 5–6 procent under sex år. Detta innebär att övergången i Nya Zeeland från hög till låg inflation går två till tre gånger snabbare än motsvarande övergång i Sverige. I Nya Zeeland stabiliserar sig inflationen också snabbt på en låg inflation, medan inflationen i Sverige i slutet av 1997 fortfarande inte hade nått en stabil nivå.

Ytterligare ett resultat av undersökningen är att perioderna av hög inflation i de bägge länderna karakteriseras av mer kortsiktiga svängningar i inflationen än perioderna av låg inflation, d v s chockkomponenten är generellt högre under perioderna av hög inflation. Detta resultat

Figur 3 Den faktiska inflationen och dess trendkomponenter i Sverige 1975–1997.

bekräftat Evans [1991] slutsats att hög inflation är förknippad med högre inflationsvariabilitet.

För att få en indikation på om antiinflationsspolitiken inneburit arbetslöshetskostnader jämförs i *Figur 4* arbetslöshetsutvecklingen i de bägge länderna med de erhållna övergångsperioderna för inflationen. Förutom för perioden 1975–85 i Nya Zeeland används OECDs standardiserade arbetslöshetstal. Under denna period används istället arbetslöshetstal estimerade av New Zealand Institute of Economic Research. Detta beror på att det under denna period inte existerar någon arbetslöshetsstatistik för Nya Zeeland som överensstämmer med OECDs arbetslöshetsdefinition.

Övergångsperioderna i inflationsnivå för de bägge länderna indikeras i *Figur 4* av en pil som sammanbinder periodens start- och sluttidpunkt. Noterbart är att arbetslösheten stiger direkt i både Nya Zeeland och Sverige när övergången från hög till låg inflation startar. Detta resultat utgör en indikation på att arbetslösheten

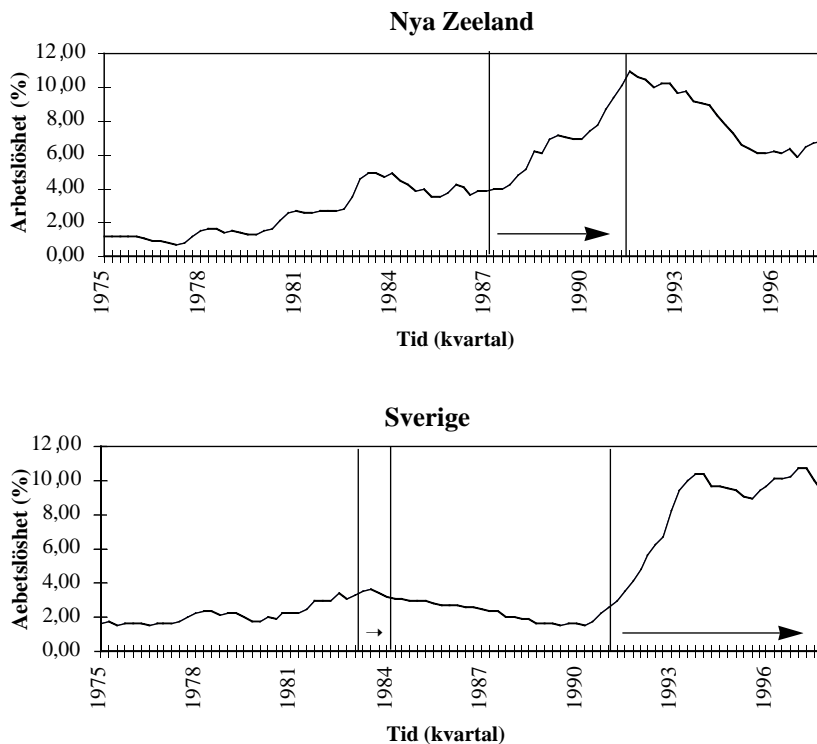
måste öka för att allmänhetens inflationsförväntningar skall anpassa sig nedåt. Skillnaden mellan länderna är att vi kan notera en anpassning nedåt av arbetslösheten i Nya Zeeland, men inte i Sverige. Även om det sker en anpassning nedåt av arbetslösheten i Nya Zeeland när övergångsperioden slutar, verkar det dock som att arbetslösheten stabiliserar sig på en högre nivå jämfört med dess nivå vid övergångsperiodens början.

Slutsatser

De presenterade resultaten indikerar att övergången i Sverige från hög till låg inflation startar direkt när prisstabilitet deklarerats som det primära målet för den ekonomiska politiken. I Nya Zeeland däremot observeras en försening på tre år innan övergången mot låg inflation startar. Detta resultat influeras dock troligen av att det svenska regimskiftet genomfördes i början av en kraftig recession, medan regimskiftet i Nya Zeeland genomfördes i samband med upphävandet av ett treårigt

Figur 4 Arbetslöshetsutvecklingen i Nya Zeeland och Sverige jämfört med de erhållna övergångsperioderna i inflationsnivå 1975–1997.

löne- och prisstopp. När övergångsperioden börjar tyder dock resultaten på att den är två till tre gånger snabbare i Nya Zeeland än i Sverige. Vidare minskar variabiliteten i inflationen snabbare i Nya Zeeland än i Sverige. När de erhållna övergångsperioderna för inflationen jämförs med arbetslöshetsutvecklingen observeras att det efter en initial uppgång sker en anpassning nedåt av arbetslösheten i Nya Zeeland, men inte i Sverige.

Vid en jämförelse av snabbheten och arbetslöshetskostnaderna i samband med övergången från hög till låg inflation verkar det som att det nyzeeländska regimskiftet är att föredra framför det svenska. Detta på grund att övergången från hög till låg inflation går betydligt snabbare och att arbetslöshetsnivån anpassar sig nedåt i Nya Zeeland, men ej i Sverige. Det är

dock värt att poängtera att undersökningen är begränsad till effekterna på inflations- och arbetslöshetsnivåerna av de genomförda regimskiftena. Det är t ex möjligt att de sociala kostnaderna, t ex ökad fattigdom, av regimskiftet i Nya Zeeland i Sverige. Detta utgör också en mycket intressant fråga för fortsatta studier.

Referenser

- Agell, J, Calmfors, L & Jonsson, G, [1996], "Fiscal Policy when Monetary Policy is Tied to the Mast", *European Economic Review*, vol 40, s 1413–1440.
- Axelsson, S Å, Sandell, A & von Schéele, C, [1994], *Nya Zeeland – systemskifte i kris*, Tiden, Stockholm.
- Backteman, T, Bergström, V, Frycklund, J, Jakobsson, U, Littorin, S O, Prins, L &

- Herin, J (red), [1995], *Budgetsanering – fyra vägar ur skuldfällan*, Juridik & Samhälle, Stockholm.
- Barro, R J & Gordon, D B, [1983], "A Positive Theory of Monetary Policy in a Natural Rate Model", *Journal of Political Economy*, vol 91, s 101–121.
- Blanchard, O J & Summers, L H, [1986], "Hysteresis and the European Unemployment Problem, *NBER Macroeconomics Annual 1986*, nr 1, s 15–78.
- Blanchard, O J & Summers, L H, [1988], "Beyond the Natural Rate Hypothesis", *American Economic Review*, vol 78/2, s 182–187.
- Cleveland, R B, Cleveland, W S, McRae, J E & Tevpenning, I, [1990], "STL: A Seasonal-Trend Decomposition Procedure Based on Loess", *Journal of Official Statistics*, vol 6, s 3–73.
- Cleveland, W S, Devlin, s J & Grosse, E, [1988], "Regression by Local Fitting: Methods, Properties, and Computational Algorithms", *Journal of Econometrics*, vol 37, s 87–114.
- Dalziel, P & Lattimore, R, [1996], *The New Zealand Macroeconomy – A Briefing on the Reforms*, Oxford University Press, Oxford.
- Daunfeldt, S-O, [1997], "Kommer den svenska massarbetslösheten att permanentas ?", I Ackum-Agell, S & Hassel, J (red), *Tretton inlägg om arbetslöshet*, Arbetarrörelsens Ekonomiska Råd, vol 2, s 93–109.
- Daunfeldt, S-O & De Luna, X, [1998], "Efficacy and Cost of Regime Shifts in Inflation Policies – Evidence from New Zealand and Sweden", *Umeå Economic Studies No. 475*, Department of Economics, Umeå University.
- Ds [1997:50], *Riksbankens ställning*, Fritzes, Stockholm.
- Evans, L, Grimes, A, Wilkinson, B & Teece, D, [1996], "Economic Reform in New Zealand 1984–95: The Pursuit of Efficiency", *Journal of Economic Literature*, vol 34, s 1856–1902.
- Evans, M, [1991], "Discovering the Link Between Inflation Rates and Inflation Uncertainty", *Journal of Money, Credit and Banking*, vol 23, s 169–184.
- Friedman, M, [1968], "The Role of Monetary Policy", *American Economic Review*, vol 58, s 1–17.
- Jilmstad, L, [1993], *Nya Zeeland: från kris till systemskifte*, Timbro, Stockholm.
- Johnson, G E & Layard, R, [1986], "The Natural Rate of Unemployment: Explanation and Policy", *Handbook of Labor Economics Vol II*, s 921–999.
- Kydland, F E & Prescott, E C, [1977], "Rules Rather than Discretion: The Inconsistency of Optimal Plans", *Journal of Political Economy*, vol 85, s 473–490.
- Persson, T, [1990], "Stabiliseringspolitikens möjligheter: En instabil historia", I Persson, T & Vredin, A (red), *Inflation, arbetslöshet och stabiliseringspolitik*, Ekonomiska Rådet 1989, s 71–85.
- Persson, T & Tabellini, G, [1993], "Designing Institutions for Monetary Stability", *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy*, vol 39, s 53–84.
- Phelps, E S, [1968], "Money-Wage Dynamics and Labor Market Equilibrium", *Journal of Political Economy*, vol 76, s 678–711.
- Phelps, E S, [1994], *Structural Slumps*, Harvard University Press, Cambridge.
- Proposition [1990/91:39], *Om den ekonomiska politiken på medellång sikt*.
- Rogoff, K, [1985], "The Optimal Degree Commitment to an Intermediate Monetary Target", *Quarterly Journal of Economics*, vol 100, s 1169–1190.
- Silverstone, B, Bollard, A & Lattimore, R, [1996], *A Study of Economic Reform: The Case of New Zealand*, North-Holland, Amsterdam.
- SOU [1993:20], *Riksbanken och prisstabiliteten*, Allmäna förlaget, Stockholm.
- Walsh, C, [1995], "Optimal Contracts for Central Bankers", *American Economic Review*, vol 85, s 150–167.